

پایان بهره‌برداری چوبی در جنگل‌های هیرکانی

درختان، ریه‌های تپنده زمین و نگهداران حیاتی منابع آبی هستند که با تعدیل اقلیسم و تثبیت خاک، ضامن بقای زیست‌بومند. حفظ این گنجینه‌های سبز نه تنها به پایداری محیط زیست می‌انجامد، بلکه با رویکردهای نوین، فرصت‌های اشتغال پایدار ایجاد می‌کند. در همین راستا و بر اساس ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان منابع طبیعی مکلف به اجرای طرح «مدیریت پایدار جنگل» شده است؛ طرحی که با ممنوعیت کامل برداشت چوب از جنگل‌های هیرکانی، فصلی نو در صیانت از این عرصه‌های گشایند.

جنگل‌های هیرکانی، با قدمتی کهن، میراث طبیعی بی‌بدیلی هستند که اکنون در سایه قوانین جدید، از تیغ تیر مصون مانده‌اند. این زیست‌بوم ارزشمند، در جایگاه یک منبع تولید چوب و به مثابه سامانه پیچیده حیات‌بخش، در فرآیند گذار به مدیریت علمی و پایدار، رویکردی حفاظتی و مبتنی بر فناوری را تجربه می‌کند. با ابلاغ و اجرای شدن ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت، پارادایم مدیریت جنگل‌های شمال کشور از «بهره‌برداری صنعتی» به «مدیریت پایدار» تغییر جهت داده است. این چرخش استراتژیک که به معنای پایان رسمی هر گونه برداشت درخت از این عرصه‌های هیرکانی است، گامی بلند در جهت حفظ تنوع زیستی و احیای اکوسیستم‌های آسیب‌دیده محسوب می‌شود. سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور در نخستین گام عملیاتی، فرآیند تدوین و اجرای طرح مدیریت پایدار جنگل را در ۱۰۴ حوزه آبخیز جنگلی شمال کشور کلید زده است. بر اساس آمارهای رسمی، مطالعات مربوط به ۲۸ حوزه آبخیز که وسعتی معادل ۷۰۰ هزار هکتار را در بر می‌گیرد، به پایان رسیده و مسیر برای اجرای عملیاتی آن از سال جاری هموار شده است. این گذار، نه تنها یک تغییر حقوقی، بلکه یک بازنگری در مدل‌های معیشتی جوامع محلی نیز به شمار می‌آید.

تکنولوژی و زراعت چوب، دو بازوی مدیریت پایدار

به گفته معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، در مدل جدید، جوامع محلی نه به عنوان مجریان بهره‌برداری از چوب، بلکه به عنوان ذی‌نفعان اصلی در بهره‌برداری از محصولات غیرچوبی، توسعه طبیعت‌گردی و فعالیت‌های سازگار با جنگل تعریف شده‌اند. کامران پورمقدم می‌گوید: «این استراتژی، راهکار جایگزینی برای تأمین چوب مورد نیاز صنایع کشور نیز پیش‌بینی کرده است. ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم، با تأکید بر «زراعت چوب» و جلب مشارکت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، هدف گذاری کرده است تا نیاز صنایع سلولزی از طریق اراضی مستعد تأمین شود و فشار تقاضا از روی جنگل‌های طبیعی به‌طور کامل برداشته شود.»

این مسئول ادامه می‌دهد: «نگاهی به پیشینه بهره‌برداری‌ها، عمق این تغییر را نمایان می‌کند. تا پیش از سال ۱۳۹۴، حدود ۹۵۰ هزار هکتار از جنگل‌های هیرکانی یعنی نیمی از مساحت کل آنها تحت‌عملیات بهره‌برداری چوبی قرار داشت. اجرای طرح «تففس جنگل» طی یک دهه گذشته، اکنون با ضمانت قانونی برنامه هفتم پیشرفت، به یک ممنوعیت دائم تبدیل شده است تا سایه تیر بر سر این میراث کهن برای همیشه برچیده شود.»

با این حال، چالش‌های نوین مانند تغییرات اقلیمی، سازمان منابع طبیعی را به سمت استفاده از فناوری‌های دانش‌پنیان سوق داده است. افزایش نرخ آتش‌سوزی‌های جنگلی، این سازمان را واداشته تا حراست از پهنه‌های سبز را از روش‌های سنتی به پایش هوشمند ارتقا دهد. تجهیز یگان حفاظت به پهپادها، دوربین‌های برد بلند و سامانه‌های هوشمند کشف حریق، بخشی از این زنجیره حفاظتی مدرن است. معاونت امور جنگل بر این باور است که بازسازی عرصه‌های آسیب‌دیده، فرآیندی زمان‌بر است که در آن، اصلاح شرایط خاک و غنی‌سازی جنگل باید با اولویت بالا دنبال شود؛ چنان‌که هم‌اکنون برنامه احیای حدود هزار و ۶۰۰ هکتار از جنگل‌های آسیب‌دیده تدوین و دست‌اجراست. این تغییرات ساختاری، نویدبخش آینده‌ای است که در آن جنگل‌های هیرکانی نه به‌عنوان یک کارخانه تولید چوب، بلکه به عنوان یک سرمایه ملی پایدار، در خدمت حفظ امنیت آبی، تعدیل آب‌وهوا و توسعه پایدار کشور باقی بمانند. گذار از نگاه «بهره‌کشانه» به نگاه «مدیریتی»، آزمونی است که موفقیت آن در گرو تدویم استفاده از فناوری و مشارکت واقعی جوامع محلی خواهد بود.

هشدار درباره افت آبخوان‌های ساوه

مدیر امور آب شهرستان ساوه با هشدار نسیبت به تداوم افت منابع آب زیرزمینی، از کسری سالانه ۸۲ میلیون مترمکعبی مخازن آب در دشت‌های ساوه و نوبران خبر داد و گفت: برداشت‌های فعلی از آبخوان‌ها فراتر از ظرفیت تجدیدپذیر آنهاست و ادامه این روند، خطر فرونشست زمین و تخریب منابع آبی را افزایش می‌دهد. امید حبیبی، مدیر امور آب شهرستان ساوه اظهار کرد: در حال حاضر ۸۶ درصد منابع آب شهرستان ساوه در بخش کشاورزی، ۸ درصد در بخش شرب، ۴ درصد در بخش صنعت و ۲ درصد در سایر بخش‌ها از جمله خدمات مصرف می‌شود. وی با اشاره به الگوی مصرف آب و سهم اشتغال در بخش‌های مختلف افزود: با وجود اینکه تنها ۴ درصد از منابع آب به بخش صنعت اختصاص دارد، این حوزه برای حدود ۱۰ هزار نفر به‌صورت مستقیم اشتغال ایجاد کرده است؛ در مقابل، ۸۶ درصد منابع آب در اختیار حدود ۱۱۱ هزار بهره‌بردار بخش کشاورزی قرار دارد. حبیبی بیان کرد: این آمار، ضرورت مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب در تمامی بخش‌ها را بیش از پیش آشکار می‌کند. مدیر امور آب شهرستان ساوه با اشاره به وضعیت نگران‌کننده آبخوان‌های منطقه گفت: سطح آب‌های زیرزمینی دشت مرزی ساوه سالانه حدود ۱/۱ متر کاهش می‌یابد که نتیجه این کسری سالانه ۲۲ میلیون مترمکعبی مخزن این دشت است. وی ادامه داد: دشت نوبران نیز با کسری ۱۰ میلیون مترمکعبی مواجه است؛ به گونه‌ای که مجموع کسری سالانه مخازن آب زیرزمینی این دو دشت به ۸۲ میلیون مترمکعب می‌رسد. حبیبی با تأکید بر اینکه برداشت‌های فعلی فراتر از ظرفیت تجدیدپذیر آبخوان‌هاست، تصریح کرد: ادامه این روند، علاوه بر تشدید کسری مخازن، خطر فرونشست زمین و تخریب آبخوان‌ها را افزایش می‌دهد.

البرز، الگوی تاب‌آوری ملی و شتاب‌در مسیر توسعه پایدار

گزارش یک حوریه‌ملکی

البرز، کهن‌دژ صنعت و تجلی گاه نوآوری در نزدیکی پایتخت،

سرزمینی است که با تلفیق منابع طبیعی بکر و خوشه‌های صنعتی مترامک، جایگاهی بی‌بدیل در پیکره اقتصاد ایران یافته است. این استان، نه تنها پل ارتباطی میان دشت‌های وسیع و شریان‌های اقتصادی خود، به یکی از مهم‌ترین مراکز جذب استعداد و سرمایه بدل شده است. تنوع زیستی از ارتفاعات شمالی تا دشت‌های صنعتی جنوبی، البرز را به استانی با پتانسیل‌های راهبردی تبدیل کرده که مدیریت هوشمندانه در آن، ضامن پایداری و رشد فراینده شاخص‌های توسعه ملی است.

واگذاری امید در قالب زمین

در شرایطی که نوسانات اقتصادی و تأثیرات جنگ سایه خود را بر روند اجرای پروژه‌های عمرانی انداخته بود، مدیریت

ارشد استان البرز توانست با تغییر ریل سیاست‌های

اجرائی، مطالبات دیرینه مردم را در اولویت قرار دهد. در همین راستا، معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری البرز، با اشاره به اهمیت این چرخش راهبردی گفت: «سیاست ما به کلنگ‌زنی‌های جدید ختم نشده و تمرکز بر اتمام طرح‌های زمین‌گیر شده‌ای است که سال‌ها حقوق مردم را معطل گذاشته بودند و امروز با افتخار، زمین‌های واگذار شده در طرح جوانی جمعیت را به عنوان نماد تعهد دولت به

واگذاری ۶ هزار و ۹۵۵ قطعه زمین با اعتباری بالغ بر ۹ هزار میلیارد تومان، یک سیاست اجتماعی برای تثبیت جمعیت و ایجاد امنیت روانی در خانواده‌هاست. علی صفری در تشریح ابعاد این طرح افزود: «این اقدام

در شهرستان‌های نظرآباد، اشتهارد و ماهدشت، نه فقط پاسخ به نیاز مسکن، بلکه موتور محرکی برای رونق ساخت‌وساز، ایجاد اشتغال پایدار و افزایش انگیزه فرزندان آوری است که می‌تواند چهره اقتصادی این مناطق را دگرگون کند.»

بر همین اساس، افتتاح ۱۲۰ واحد مسکونی در شهر کاز، فردیس نیز به عنوان بخشی از پازل نهضت ملی مسکن، بر این عزم جدی صحنه می‌گذارد. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری البرز معتقد است: «پروژه‌های مسکن‌سازی در البرز، فراتر از دیوار کشی و سقف‌زنی، به معنای بازگشت اعتماد عمومی به نظام برنامه‌ریزی است، چرا که ما به دنبال ایجاد سکونتگاه‌هایی هستیم که با استانداردهای زندگی امروز همخوانی داشته و فشار تورم مسکن را برای مردم کاهش دهد.»

زیرساخت‌ها از آب تا انرژی‌های پاک

بزرگ‌ترین چالش البرز در دهه اخیر، عقب‌ماندگی زیرساختی در حوزه‌های آب و انرژی است؛ گرای که به نظر می‌رسد به این سادگی‌ها باز نشود، اما افتتاح مدول دوم تصفیه‌خانه فاضلاب کرج در ماهدشت پس

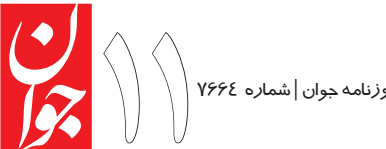
از ۱۵ سال وقفه، نشان داد که اراده اجرایی می‌تواند حتی سنگین‌ترین پروژه‌های نیمه‌تمام را نیز به سرانجام برساند. معاون عمرانی استاندار در حاشیه بازدید از این پروژه گفت: «تصفیه‌خانه ماهدشت، نماد پایان ۱۵ سال چشم‌انتظاری مردم است و با ظرفیت تصفیه فاضلاب برای ۲۸۰ هزار نفر، نه تنها بحران‌های زیست‌محیطی را مهار می‌کند، بلکه منابع آبی جدیدی را برای صنعت و کشاورزی استان تأمین خواهد کرد.» در کنار مدیریت منابع آب، البرز با نگاه به آینده، به سسوی انرژی‌های تجدیدپذیر

حرکت کرده است تا ناترازی انرژی را مهار کند. صفری با تأکید بر نقش نیروگاه‌های خورشیدی گفت: «افتتاح ۱۷ نیروگاه خورشیدی با ظرفیت ۱۵۴ مگاوات، نسخه‌ای شفاف‌بخش برای پایداری شبکه برق استان و کاهش خاموشی صنایع است که همزمان با ایجاد فرصت‌های شغلی، البرز را به الگویی در حوزه انرژی‌های پاک در کشور تبدیل می‌کند.»

افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی آب با بهره‌برداری از پنج مخزن بزرگ با ظرفیت ۴۷ هزار و ۲۰۰ مترمکعب، بخش دیگری از این پازل است. به گفته صفری، افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی، تاب‌آوری تأسیسات آبرسانی ما را در شرایط بحران افزایش می‌دهد و این یعنی مدیریت هوشمندانه منابعی که برای بقای استان حیاتی هستند.

توسعه عدالت، سلامت و آموزش برای همه

توسعه آموزشی و درمانی در استانی که نرخ مهاجرت بالایی دارد، یک ضرورت امنیتی و اجتماعی است. ساخت پنج مدرسه ۱۲ کلاسه در مناطق محرومی چون خرم‌دشت، محمدشهر و ماهدشت، اقدامی برای توزیع متوازن سرنانه‌های آموزشی است. صفری در این باره گفته است که کاهش تراکم کلاس‌ها و افزایش سرانه آموزشی، حق مسلم دانش‌آموزان البرزی است و ما با احداث این مدارس در مناطقی که سال‌ها با کمبود فضا مواجه بودند، تلاش کردیم عدالت آموزشی را از حرف به عمل تبدیل کنیم.

در حوزه سلامت نیز افتتاح مرکز جامع سرطان امام‌علی(ع) به عنوان نخستین مرکز دولتی رادیوتراپی، فصل جدیدی در پزشکی استان گشوده است. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری البرز با اشاره به اعتبار هزار میلیارد تومانی این پروژه گفت: «افتتاح این مرکز به همراه بیمارستان‌های سیدالشهدا(ع) و حضرت ولی‌عصر(عج) در کمال‌شهر، نقطه عطفی در تاریخ درمان استان است که نیاز شهروندان به مراجعه به تهران را در حداقل رسانده و هزینه‌های کمرشکن درمان را برای خانواده‌ها کاهش می‌دهد.» مرکز مدیریت بحران و تله‌متری البرز، به عنوان مغز متفکر پایش لحظه‌ای مخاطرات، تکمیل‌کننده این زنجیره توسعه است. هوشمندسازی مدیریت بحران با استفاده از تکنولوژی CNMR، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای استانی با جمعیت مترامک و زیرساخت‌های حساس است که سرعت واکنش مسئولان را در برابر بلایای طبیعی به شکلی چشمگیر افزایش خواهد داد و این یعنی البرز امروز، بسیار آماده‌تر از گذشته به سوی آینده حرکت می‌کند.

مسیر تحول آفرین البرز، اگرچه با تکمیل این پروژه‌ها به مرحله خوبی رسید، اما در واقع آغازی است برای فصلی نو در حکمرانی محلی. آنچه امروز شاهدیم، عبور از بن‌بست‌های مزمن با تکیه بر همگرایی نهادهای اجرایی است که در آن «اعتماد عمومی» به عنوان اصلی‌ترین سرمایه اجتماعی، احیا شده است. برای تداوم این شتاب، ضروری است که مدیریت استان از فاز «حادث» به فاز «بهره‌وری هوشمند» تغییر ریل دهد. زیرساخت‌ها بدون پیوسته‌های فرهنگی و زیست‌محیطی، ناقص خواهند ماند. بنابراین اولویت پیش رو، حفظ، نگهداری و ارتقای کیفیت بهره‌برداری از این دستوردهاست و آینده البرز در گرو حفظ این روحیه سازندگی است. اگر این شتاب مدیریت‌شده استمرار یابد، البرز به قطب اصلی ثبات صنعتی و توسعه پایدار در کشور بدل خواهد شد؛ جایی که پیشرفت، از هدف فراتر رفته و تجربه‌ای عینی و روزمره برای تمامی شهروندان خواهد بود.

دانش آموزان استعدادیابی می‌شوند

معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش

استان زنجان از آغاز اجرای آزمون‌های غربالگری سلامت روان و استعدادیابی تحصیلی دانش آموزان پیش از آغاز سال تحصیلی خبر داد.

قاسمعلی قنبری، معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان با اشاره به اجرای برنامه ملی «تماد» اعلام کرد: آزمون‌های غربالگری سلامت روان و استعدادیابی تحصیلی برای همه دانش‌آموزان دوره‌های ابتدایی و متوسطه از طریق سامانه مای‌مدیو در حال اجراست و تکمیل آن برای ثبت‌نام دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶ الزامی است.

وی با بیان اینکه امسال برای نخستین بار فرآیند غربالگری پیش از آغاز سال تحصیلی انجام می‌شود، افزود: این اقدام امکان بررسی وضعیت روانی، اجتماعی و آموزشی دانش‌آموزان را پیش از ورود به مدارس فراهم می‌کند تا در صورت نیاز، خدمات مشاوره‌ای و مداخلات تخصصی از ابتدای سال تحصیلی برنامه‌ریزی و ارائه شود. این مسئول با اشاره به نقش خانواده‌ها در اجرای این طرح، تصریح کرد: در مقطع ابتدایی، علاوه بر آموزگاران، اولیای دانش‌آموزان نیز باید با ورود به سامانه «مای‌مدیو»، انتخاب نقش «اولیا» و مراجعه به بخش «تماد»، پرسشنامه‌های مربوط به وضعیت فرزند خود را تکمیل کنند. به گفته قنبری، اطلاعات ارائه‌شده از سسوی والدین در کنار ارزیابی‌های آموزشی، به شناخت دقیق‌تر نیازهای دانش‌آموزان کمک می‌کند.